

Lokalizacja term w Prusie¹ – fragment listu Pliniusza Młodszeo, rzymskiego pisarza i polityka żyjącego w I–II w. n.e., do cesarza Trajana

Na moje pytanie, gdzie w Prusie mają stanąć termy, na zbudowanie których udzieliłeś zezwolenia, mieszkańcy wybrali miejsce, na którym ongiś stał dom, jak słyszę – piękny, obecnie zniszczony, w ruinie. Zajmując ten teren, osiągniemy to, że podniesie się bardzo brzydki fragment miasta, a nawet dzięki temu całe miasto zyska na wyglądzie; przy tym żadne budynki nie zostaną usunięte, lecz te, które walą się ze starości, zostaną odtworzone w lepszym stanie. [...] Ja, jeżeli wyrazisz zgodę, zamierzam na pustym placu umieścić termy, to zaś miejsce, na którym ongiś były budynki, otoczyć eksedrą² i portykami³ i poświęcić tobie, jako temu, dzięki którego dobrodziejstwu powstanie dzieło wytworne i godne twojego imienia.

¹ Prusa – miasto w rzymskiej prowincji Bitynia, leżącej w Azji Mniejszej

² eksedra – półokrągła nisza w murze, najczęściej z ławą wzdłuż ściany

³ portyk – rodzaj otwartego ganku otoczonego kolumnadą, który mógł pełnić funkcje handlowe, reprezentacyjne oraz towarzyskie

Sławomir Sprawski, Grzegorz Chomiccki,
*Starożytność. Teksty źródłowe, komentarze
i zagadnienia do historii w szkole średniej,*
Kraków 1999, s. 292–293.

Budowa wodociągu w Nikomedii¹ – fragment listu Pliniusza Młodszeo do cesarza Trajana, I–II w. n.e.

Sam dotarłem do źródła bardzo czystej wody, z którego, jak mi się zdaje, trzeba ją doprowadzić, ale na konstrukcjach łukowych, podobnie jak próbowano na początku, ażeby woda dochodziła nie tylko do płaskich i nisko położonych dzielnic miasta. Pozostało dotychczas zaledwie kilka łuków; niektóre można odbudować z kamienia ciosowego, [...] pewną część łuków – moim zdaniem – trzeba będzie wykonać z cegieł, tak bowiem jest i łatwiej, i taniej. Lecz przede wszystkim jest rzeczą konieczną, ażebyś mi przysłał hydrotechnika lub inżyniera budowlanego, ażeby nie powtórzyło się to, co się już zdarzyło. Co do jednej sprawy zapewniam cię: i użyteczność tej budowy, i jej piękno są jak najbardziej godne twoich czasów.

¹ Nikomedia – stolica Bitynii

Sławomir Sprawski, Grzegorz Chomiccki,
*Starożytność. Teksty źródłowe, komentarze
i zagadnienia do historii w szkole średniej,*
Kraków 1999, s. 290.

Praca z tekstem

1. Wyjaśnij, dlaczego mieszkańcy Prusy chcieli wybudować termy na miejscu ruin.
2. Wymień elementy konstrukcyjne stosowane przy budowie akweduktów.
3. Podaj nazwę typu budowli, o którym mowa w tekście.
4. Wyjaśnij, o jakie cechy wznoszonych budowli dbali Rzymianie.
5. Na podstawie listów Pliniusza Młodszeo rozstrzygnij, czy budowle wznoszone przez Rzymian były narzędziem kształtowania wizerunku cesarza. Odpowiedź uzasadnij.